Апталық 1948 жылдың 20 сәуірінен шыға бастады

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

QAZAQ ÝNIVERSITETI

№18 (1769)
29 қыркүйек
2020 жыл

www.kaznu.kz facebook.com/KazakhNationalUniversity vk.com/kazuniversity instagram.com/KAZNU_FARABI

РЕКТОР КАЗНУ ДАЛ ИНТЕРВЬЮ КИТАЙСКОМУ ЖУРНАЛУ

Известный китайский журнал «Journal of World Education» опубликовал интервью с ректором Казахского национального университета имени аль-Фараби академиком Галымом Мутановым.

Материал содержит развернутую информацию об истории и достижениях ведущего вуза Казахстана, успешно продвигающегося в мировых рейтингах. Ректор подробно рассказывает о ходе трансформации КазНУ в исследовательский университет мирового уровня, научном и инновационном потенциале вуза, его цифровизации, деятельности во главе Глобального хаба Программы ООН «Академическое влияние» в области устойчивого развития, а также освещает вопросы международного сотрудничества, в том числе с вузами и научными центрами КНР, реализации с ними совместных проектов.

Журнал «Journal of World Education» фокусируется на передовом международном опыте в научно-образовательной сфере и деятельности ведущих университетов мира, издается с 1986 г. года при поддержке Министерства образования Китайской Народной Республики.

Соб. корр.

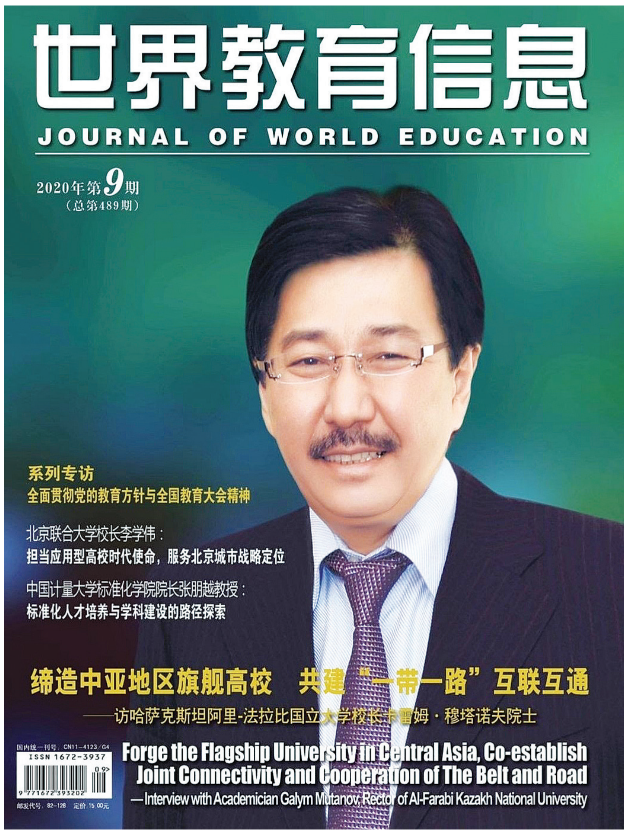

Новые показатели индикативного плана

На очередном ректорате был рассмотрен ряд актуальных вопросов работы профессорско-преподавательского состава КазНУ им. аль-Фараби. Особое внимание было уделено показателям индикативного плана на 2020-2021 учебный год. Данный план ежегодно обновляется и дополняется, что способствует развитию конкурентных преимуществ и достижению лидерских позиций университета среди ведущих вузов мира.

О новых стратегических целях и задачах университета рассказала директор Центра по стратегическому развитию КазНУ Гульшат Минажева. КазНУ им. аль-Фараби не так давно продвинулся в рейтинге QS и вошел в топ-200 лучших вузов мира, что является огромным достижением. «Теперь коллектив КазНУ намерен войти в топ-100 лучших вузов мира и усилить свои позиции по многим направлениям, как повышение конкурентоспособности на международном пространстве, трансформация в исследовательский университет и признание университета в мировом научно-образовательном сообществе». Для достижения этих целей необходимо продвинуться в мировых рейтингах QS World, THE WUR и THE IR. Учитывая новые задачи и предстоящий объем работы, по многим показателям индикатива были внесены изменения и дополнения.

Продолжение на 2 стр.

ҚАЗАҚСТАННЫҢ ЖЕЛ РЕСУРСТАРЫ

Үш университеттің халықаралық ынтымақтастығы аясында Берлин жоғары техника мектебі, Қарағанды техникалық университеті өкілдерінің қатысуымен және ҚазҰУ картография және геоинформатика кафедрасының ұйымдастыруымен ZOOM алаңында онлайн-кездесу өтті.

Кездесу аясында Берлин жоғары техника мектебінің түлегі Катерина Готтвальдтың «ГАЖ-талдау негізінде Қазақстандағы жел энергетикасының әлеуеті» тақырыбындағы баяндамасы ұсынылды. Баяндамада 2005 жылдан бастап Қазақстанның жел ресурстарын зерттеудің бүгінгі күндегі өзекті нәтижелері ұсынылды, олар Қазақстан аумағында және онымен көршілес мемлекеттердің шекара маңы аймақтарында орналасқан жел станцияларының деректерін, сондай-ақ ашық қолжетімділіктегі метеорологиялық деректерді талдауға негізделген.

Кездесу соңында жұмыс нәтижелері Қазақстандағы жел энергетикасын дамыту бойынша докторанттардың одан әрі ғылыми зерттеулеріне негіз болсын деген шешім ұсынылды, бұл метеорология және геоинформатика салаларында пәнаралық байланыстарды дамытуға көмектеседі. Осы салалардағы ынтымақтастықты одан әрі дамыту DAAD академиялық алмасуларының Германиялық қызметінің қолдауымен өтеді.

Өз тілшімізден

KAZAKHSTAN ESPORTS STUDENT LEAGUE

Киберспортқа әуесқой барлық студенттерді қуантуға асығамыз! Қазақстанда алғаш рет киберспорттық студенттер лигасы құрылды! Студенттік киберспорт бойынша ұлттық жобасы – National Esports Student Association, «Халық» қайырымдылық қоры, ҚР Ұлттық Олимпиада комитеті және Н. Назарбаевтың білім беру қоры Qazaq Cybersport Federation қолдауымен іске қосылды.

Елімізде киберспортты насихаттау мақсатында жас ұрпақ арасында Kazakhstan Esports Student League құрылды. Бұл Қазақстандағы киберспортты дамытудағы үлкен қадам, енді еліміздің үздік жоғары оқу орындары алғаш рет киберспорттық пәндер бойынша турнирге қатысады.

Киберспорттан студенттер лигасы тұрақты негізде өтеді және төрт маусымнан тұрады, олардың әрқайсысында ойын пәндері өзгереді. Студенттік лиганың бірінші маусымы 2020 жылдың 10 қазанынан 12 қарашасына дейін PUBG Mobile, CS:GO және Starcraft II пәндері бойынша өтеді.

Жалғасы 6-бетте

JINAKYS ROOM

2-стр.

АЗАМАТТАРДЫҢ ӘЛ-АУҚАТЫ – БАСТЫ БАСЫМДЫҚ

3-бет

СНИЖЕНИЕ РИСКА БЕДСТВИЙ

8-стр.

РЕКТОРАТ

Продолжение. Начало на 1 стр.

Новые показатели индикативного плана

Так, по учебно-методической работе для преподавателей были введены девять новых показателей, для кафедр – два, по научно-исследовательскому направлению – одно новшество к основным 14 показателям.

Как отметила Г. Минажева, предложенные обновления по научной деятельности будут стимулировать выполнение фундаментальных и прикладных научных исследований по широкому спектру направлений, результаты которых будут способствовать выполнению исследований и разработок на основе интеграции науки, образования и производства, а также коммерциализации результатов научной деятельности. Также были внесены коррективы индикативного показателя по социально-воспитательному направлению. В представленной презентации были продемонстрированы все обновленные баллы индикативных показателей по всем направлениям деятельности университета. Было акцентировано внимание на новых образовательных платформах open.kaznu.kz, moocs.kz, omc.moocs.kz, запущенные в новом учебном году.

Далее по вопросу финансового стимулирования ППС за 2019-2020 учебный год выступил директор департамента экономики и финансов Н. Шинтаев.

Соб. корр.

JINALYS ROOM

Не секрет, что в связи с пандемией COVID-19 и переходом учреждений образования на дистанционное обучение, многие пользователи сталкиваются с проблемами при применении зарубежных систем видеосвязи. Решить эту проблему призвано казахстанское веб-приложение видеоконференцсвязи «Jinalys Room», которое разработали IT-специалисты КазНУ им. аль-Фараби.

Новый сервис видеоконференцсвязи позволяет проводить онлайн-конференции, совещания, дистанционное обучение и содержит функции хранения записей, обмена сообщениями, а также поддержку различных API-сервисов для интеграции с корпоративными информационными системами.

Одной из основных целей создания приложения является обеспечение студентов и преподавателей во время онлайн-обучения удобной платформой видеоконференцсвязи с интуитивно понятным интерфейсом. Следует отметить, что установка веб-приложения не требует дополнительного программного обеспечения и возможна на устройствах с минимальными техническими требованиями, а безопасность данных обеспечивается возможностью проведения инсталляции на серверной инфраструктуре университета.

Информационная система «Jinalys Room» доступна по ссылке https://jinalysroom.kz. IT-специалисты КазНУ им. аль-Фараби будут постоянно улучшать функционал системы с учетом пожеланий пользователей.

Соб. корр.

Tracker COV|KZ против пандемии

Молодые ученые и IT-специалисты КазНУ им. аль-Фараби разработали Android-приложение «Tracker COV|KZ», которое помогает распознать симптомы коронавируса и вовремя обратиться к врачу для диагностики и лечения заболевания.

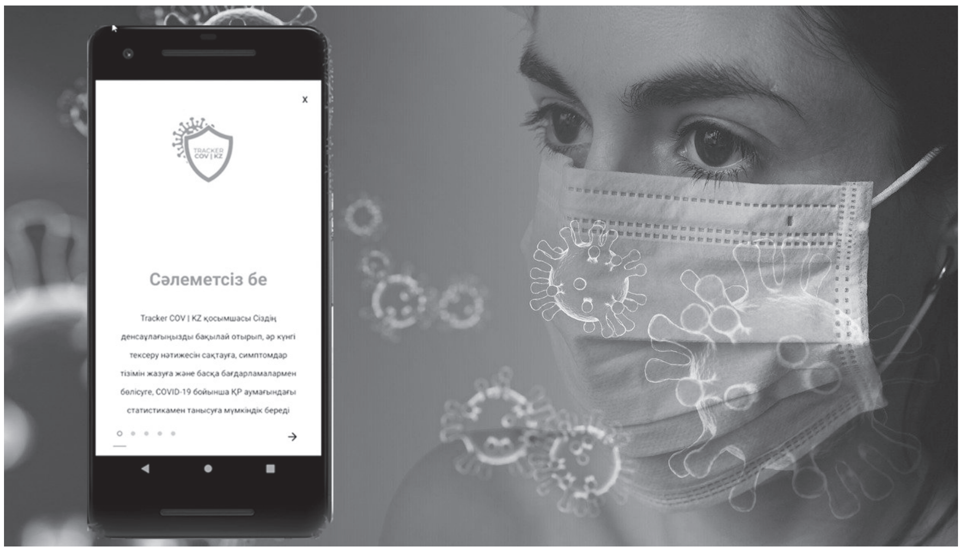

Сегодня весь мир ведет борьбу с пандемией COVID-19, в Казахстане предпринимаются меры для предупреждения второй волны опасной инфекции, ученые КазНУ им. аль-Фараби тоже вносят свой вклад в общее дело.

Всемирная пандемия выявила острую необходимость в быстром диагностировании и своевременном обращении за медицинской помощью. Это активизировало деятельность ученых и новаторов по созданию новых современных систем диагностики, в том числе с использованием цифровых технологий. В ведущем вузе страны молодые ученые и IT-специалисты разработали Android-приложение «Tracker COV|KZ», которое дает возможность людям самостоятельно отследить симптомы коронавируса и вовремя обратиться за медицинской помощью.

«Сегодня мы обеспокоены неутешительными прогнозами, связанными со второй волной пандемии. Цель нашей разработки – научить пользователей с помощью мобильного приложения следить за своим здоровьем и при первых симптомах коронавирусной инфекции своевременно обращаться за медицинской помощью. Это очень важно, поскольку временной фактор напрямую влияет на протекание заболевания и эффективность лечения», – подчеркнула инженер Центра анализа и обработки данных КазНУ Сауле Торекул.

Как пояснили разработчики, приложение не претендует на методику точной диагностики вируса и не ставит медицинское заключение, оно по совокупности характерных симптомов дает рекомендации о необходимости обращения за помощью. Мобильное приложение включает динамическую систему опроса, по результатам которого можно получить детальный отчет о наличии симптомов коронавируса. Также оно позволяет отправить эти результаты в медицинское учреждение или врачу. Кроме того, в приложении можно отслеживать актуальную статистику по ситуации с COVID-19 в Казахстане. Сейчас оно доступно на двух языках – казахском и русском, планируется создать версии на английском языке и для OIS. Android-приложение можно скачать в Play Market и установить на мобильное устройство.

Как заверили в Центре анализа и обработки данных КазНУ, работа по совершенствованию «Tracker COV|KZ» будет продолжена, изменения планируется вносить с учетом предложений пользователей.

Соб. корр.

KAZNU.KZ

Izvestnyı kıtaıskı jýrnal «Journal of World Education» opýblıkoval ıntervú s rektorom Kazahskogo nasıonalnogo ýnıversıteta ımenı al-Farabı, akademıkom Galymom Mýtanovym.

Materıal soderjıt razvernýtýıý ınformasıý ob ıstorıı ı dostıjenıah vedýshego výza Kazahstana, ýspeshno prodvıgaıýshegosá v mırovyh reıtıńah. Rektor podrobno rasskazyvaet o hode transformasıı KazNÝ v ıssledovatelskı ýnıversıtet mırovogo ýrovná, naýchnom ı ınnovasıonnom potensıale výza, ego sıfrovızasıı, deıatelnostı vo glave Globalnogo haba Programmy OON «Akademıcheskoe vlıanıe» v oblastı ýstoıchıvogo razvıtıa, a takje osveshaet voprosy mejdýnarodnogo sotrýdnıchestva, v tom chısle s výzamı ı naýchnymı sentramı KNR, realızasıı s nımı sovmestnyh proektov.

Jýrnal «Journal of World Education» fokýsırýetsá na peredovom mejdýnarodnom opyte v naýchno-obrazovatelnoı sfere ı deıatelnostı vedýshıh ýnıversıtetov mıra, ızdaetsá s 1986 g. goda prı podderjke Mınısterstva obrazovanıa Kıtaıskoı Narodnoı Respýblıkı.

***

Sentr Al-Farabı prı KazNÝ prı podderjke Mınısterstva obrazovanıa ı naýkı RK provodıt serıý onlaın meroprıatı v formate «Science Talks», posváshennyh 1150-letıý velıkogo myslıtelá, osmyslenıý ego tvorcheskogo nasledıa ı ego znachenıa dlá sovremennıkov, a takje sovremennym problemmam razvıtıa naýkı.

V «Al-Farabi Science Talks» prımýt ýchastıe ızvestnye zarýbejnye ı otechestvennye ýchenye ı farabıevedy. V ramkah proekta, kotoryı proıdet v perıod s 30 sentábrá po 30 noıabrá tekýshego goda, sostoıtsá serıa vebınarov na temy: «Abý Nasr al-Farabı – filosof sıvılızasıı», «Kazahstanskaıa naýka: ot ıstokov k sovremennostı», «Mejkýltýrnyı dıalog ı vzaımoponımanıe», «Etıka, dolg ı otvetstvennost», «Naýka kak draıver ýstoıchıvogo sosıalno-ekonomıcheskogo razvıtıa», «Gýmanızm ı ývajenıe lıchnostı», «Naýka, vysokıe tehnologıı ı Indýstrıa 4.0».

Proekt startýet 30 sentábrá 2020 g. v 14.00 chasov (vremá Nýr-Sýltana) s otkrytıa mejdýnarodnogo onlaın vebınara «Abý Nasyr al-Farabı – filosof sıvılızasıı». Vo vstreche prımýt ýchastıe ızvestnyı lıteratýroved Fransıı profesor Albert Fıshler ı chlen-korrespondent NAN RK, doktor filosofskıh naýk, sotrýdnık Instıtýta filosofıı, polıtologıı ı relıgıovedenıa Komıteta naýkı MON RK Natalá Seıtahmetova. Moderatorom onlaın meroprıatıa vystýpıt dekan fakúlteta fılosofıı ı polıtologıı KazNÝ, profesor Alıa Masalımova.

Onlaın meroprıatıa «Al-Farabi Science Talks» býdýt prohodıt na platforme ZOOM: ıdentıfıkator – 85857650441, paról – 206439.

Onlaın translásıa býdet provodıtsá v sosıalnyh setáh «Facebook» – @alfarabicenter2020, «Instagram» – @farabicenter2020 ı na YouTube kanale Al-Farabi Center.

***

V ramkah mejdýnarodnogo sotrýdnıchestva treh ýnıversıtetov sostoıalas onlaın-vstrecha na ploshadke ZOOM doktorantov fakúlteta Geografıı ı prırodopolzovanıa, kafedry kartografıı ı geoınformatıkı KazNÝ ım. al-Farabı s predstavıtelámı Berlınskoı vyssheı shkoly tehnıkı ım. Boıta (g. Berlın, Germanıa) ı Karagandınskogo tehnıcheskogo ýnıversıteta.

Ideınymı vdohnovıtelámı ı organızatoramı vystýpılı: profesor Berlınskoı vysshei shkoly tehnıkı B.E. Reznık ı profesor kafedry Kartografıı ı geoınformatıkı KazNÝ H.M. Kasymkanova.

Bolshoı ınteres ýchastnıkov vstrechı vyzval doklad vypýsknısy Berlınskoı vysshei shkoly tehnıkı Katerıny Gottvıld na temý «Potensıal vetránoı energetıkı v Kazahstane na osnove GIS-Analıza». V doklade bylı predstavleny aktýalnye na segodnáshnı den rezýltaty ıssledovanıa vetrovyh resýrsov Kazahstana, nachınaıa s 2005 goda. Onı osnovany na analıze dannyh vetrovyh stansı, raspolojennyh na terrıtorıı Kazahstana ı prıgranıchnyh zonah, sosedstvýıýshıh s nım gosýdarstv, a takje nahodáshıhsá v otkrytom dostýpe meteorologıcheskıh dannyh.

Po ıtogam doklada bylo prınáto reshenıe, chto rezýltaty predstavlennoı raboty stanýt osnovoı dlá dalneıshıh naýchnyh ıssledovanı doktorantov po razvıtıý vetroenergetıkı v Kazahstane, chto takje pomojet v razvıtıı mejdısıplınarnyh svázeı v oblastáh meteorologıı ı geoınformatıkı. Dalneıshee razvıtıe sotrýdnıchestva v etoı oblastı proıdet prı podderjke Germanskoı slýjby akademıcheskıh obmenov DAAD.

Студентка КазНУ Айгерим Борангазы победила в конкурсе «Лучший дебатер» интернет-олимпиады «Избирательные системы стран мира»

АЗАМАТТАРДЫҢ ӘЛ-АУҚАТЫ – БАСТЫ БАСЫМДЫҚ

Қазақстанда мемлекетке қарсы ең ауыр қылмыс қандай екенін білесіз бе? Мемлекеттік органдардың кәсіпкерлік қызметке, жеке кәсіпкерлікке заңсыз араласуы. Бұл туралы Қазақстан Республикасының Президенті Қасым-Жомарт Тоқаев биылғы екінші, жаңа халыққа Жолдауында мәлімдеді. Яғни, адамдардың заңды түрде ақша табу, табыс табу құқығына қол сұғушылық. Қарапайым және түсінікті. Жалпы, тең құқылы бәсекелестікті дамыту үшін мемлекеттің экономикаға араласуын азайту маңызды.

Бүгінгі күнгі мақсат – әртараптандырылған және жаңа технологияға негізделген экономика құру. Ал, экономика адамдардың әл-ауқаты үшін жұмыс істеуі керек, яғни «халықтың әл-ауқатын арттыруға бағытталу керек». Халыққа тұрақты жұмыс орындары, қолайлы жол, ауруханалар мен мектептер, сапалы азық-түлік керек. Экономикалық реформалар азаматтардың табысын арттырып, тұрмыс сапасының жоғары стандартын қамтамасыз еткенде ғана өзін-өзі ақтап, қолдауға ие болады. Сондай-ақ, Мемлекет басшысының сөзі бойынша «игіліктер мен міндеттерді әділ бөлуді қамтамасыз ету» қажет. Мемлекет азаматтар мүддесіне қызмет етуі керек. Мемлекеттік аппаратта көптеген шенеуніктер талап етілмейді, 2021 жылдың аяғында оларды 25 пайызға қысқарту жоспарланып отыр.

Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевқа нақты нәтижелер қажет. Негізгі мақсат – жұмыстың барысы емес, нәтижесі болуға тиіс. Ол өзінің алдына нақты проблемаларды қойып отыр. Мысалы:

- Қазақстанда көлеңкелі бизнес ІЖӨ-нің үштен бірін құрайтыны және бұл сыбайлас жемқорлыққа орасан зор табыс көзі екендігі және экономиканы жекешелендіру қажет екендігі туралы;
- Елдегі әрбір алтыншы отбасының балалы бола алмайтындығы және 2021 жылға дейін арнайы ЭКО (экстракорпоральды ұрықтандыру) бағдарламасын бастау қажет екендігі;
- Заңдылық пен әділеттілік әдепкі қалпы бойынша қамтамасыз етілуі керек, бұл құқық қорғау және сот жүйесін реформалау туралы.

Президенттің тағы бір көтеріп, үлкен назар аударып отырған мәселесі – қолжетімді әрі сапалы білім. Балалар мен жастар қай жерде тұрса да, қандай тілде оқыса да сапалы білім алуы керек. Міне, осы мәселеге әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің ұжымы да барынша назар аударып, өз қызметінің басты мақсаты ретінде қойып отыр.

Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев тіпті адам құқығы мәселесі оның жеке басымдығы екенін атап өтті. Жолдауда үйреншікті емес көптеген нақтылықтар бар және бос сөз жоқ.

Басқа елдер туралы бірде-бір сөз жоқ, Тоқаев тек өз еліміздегі істер туралы айтты және бұл алаңдаушылық өте дұрыс және әсерлі.

Сабырхан СМАҒҰЛОВ,
Қазақстан тарихы кафедрасының оқытушысы

Научный «онлайн-завтрак»

Докторанты и студенты факультета журналистики приняли участие в «онлайн-завтраке», организованном профессором Клаудией Мелладо Школы журналистики Pontificia Universidad Católica de Valparaíso (Чили).

«Онлайн-завтрак» был посвящен презентации книги «За пределами журналистских норм: роль и новости в сравнительной перспективе». Активное участие в нем приняли докторанты PhD Бахтияр Нурумов, Гульнур Беркенова и студентка факультета журналистики Мадина Марат.

Мероприятие собрало более ста ученых со всех уголков мира, причем не просто слушателей, а близких коллег-ученых, с которыми Мелладо связывают многочисленные научные проекты. В одном из них "Journalism Students across the Globe: Professionalization, Identity and Challenges in a Changing Environment" (2014-2018) принимала участие профессор факультета журналистики Галия Жунусовна Ибраева. Профессор Клаудиа Мелладо поблагодарила всех за помощь в реализации проекта и неустанную работу.

Книга «Beyond Journalistic Norms: Role Performance and News in Comparative Perspective» состоит из трех частей: «Профессиональные роли и журналистская деятельность», «Проявление журналистской роли в новостях», «Объяснение журналистской роли». В книге собраны материалы ученых из 18-ти стран мира: Европы, Азии, Северной и Латинской Америки. Они посвящены журналистской культуре и проблемам, с которыми журналисты сталкиваются при выполнении своей работы. В исследовании дается отображение профессиональной роли журналиста в новостном контенте. Оно основано на сотнях опросов и глубинных интервью журналистов. Несомненно, что эта книга внесет огромный вклад в развитие практической журналистики в мире и гуманитарную науку в целом.

Молодые ученые факультета журналистики были вдохновлены участием в столь авторитетном научном собрании, договорились с уважаемым профессором Клаудией Мелладо об интервью для студентов факультета журналистики КазНУ им. аль-Фараби. Участники также выразили надежду, что в будущие страновые научные проекты будут включены теперь и докторанты факультета журналистики КазНУ им. аль-Фараби из Казахстана.

Галия ИБРАЕВА,
профессор

Шетелдіктердің тілдік және жалпы білім беру дайындығы кафедрасында жоғары оқу орнына дейінгі білім беру факультетінің деңгейінде «Алматы қаласының тарихы. Алматының көрікті жерлері» атты тақырыпта онлайн түрінде іс-шара өтті.

ҚАЛА КҮНІНЕ АРНАЛДЫ

Бұл онлайн іс-шараға шетелдіктердің тілдік және жалпы білім беру дайындығы кафедрасының оқытушылары мен Қытай, Корея, Ауғанстан, Швейцария, Жапония және басқа да елдерден қашықтықтан білім алып жатқан студенттер қатысты.

Шетелдік студенттер барлық ұлттардың қызығушылығын біріктіретін Алматының бүгінгі көрінісі, мәдени-саяси жүйесінің маңыздылығы туралы мәліметтермен танысты. Сонымен қатар, әр қаланың өз тарихы мен өз тағдыры болатынын, қала арқылы шеттен келген адамдар сол қалада тұратын ұлттардың мәдениетін, салт-дәстүрін түсінетіні жайлы өз ойларын ортаға салып, қызу талқылады.

Одан кейін шетелдіктердің тілдік және жалпы білім беру дайындығы кафедрасының аға оқытушысы А.К. Ахмедова сөз алып, баяндамасымен таныстырды. Ол Алматы – Алатау баурайының етегінде орналасқан әсем қала – өркен жайған өнер, көркем мәдениет пен өрелі өркениеттің ордасы екенін, алып шаһарда қазір 2 миллионға жуық халық тұратынын, еліміздің мәдени ошағы екенін айтып өтті.

Осы кафедраның аға оқытушысы А.С. Қазмағамбетова өз сөзінде Алматы – егемен Қазақстанның қазіргі заман тарихы қаланған қала екенін, Алматыда 1991 жылғы 16 желтоқсанда «Қазақстан Республикасының мемлекеттік тәуелсіздігі туралы» Заң қабылданғанын, 1993 жылы қаланың тарихи атауы – Алматы ресми түрде қалпына келтірілгенін, бас қала Астанаға ауысқан соң, Алматыға республикалық маңызы бар қала мәртебесі берілгенін, бүгінгі күні Алматы Қазақстанның мәдени, ғылыми, қаржылық-экономикалық және саяси өмірінің орталығы болып қала беретінін атап айтты.

Шетелдік студенттер «Алматыға 1000 жыл» атты бейне таспаны және «Менің қалам. Алматыны аралау», «Алматының көрікті жерлері» тақырыптарындағы слайд-альбомдарды тамашалап, Алматы туралы Алтынбек Қоразбаев ағамыздың «СағындымАлматымды»жәнеопераәншісі және композитор Күміс Базарбаеваның «Алматы» әндеріне түсірілген бейне түсірілімдерді тамашалай отырып, Алматы қаласының мәдениетімен, тарихымен таныса отырып, Алматыны жаңа қырынан таныды. Ең маңыздысы – шетелдік студенттер Алматыда әр түрлі ұлтты халықтар бірлікте, бейбітшілікте, тыныштықта өмір сүріп жатқандарын тамашалай алды.

«Алматы қаласының тарихы. Алматының көрікті жерлері» атты іс-шара ғылыми-рухани тұрғыда шетелдік студенттердің өздерінің белсенді қатысуымен мәдени диалог түрінде жоғары деңгейде онлайн форматта өтті.

А. ҚАЗМАҒАМБЕТОВА,
Шетелдіктердің тілдік және жалпы білім беру дайындығы кафедрасы

В рамках проекта «Абу Насыр аль-Фараби – философ цивилизации» пройдет онлайн-вебинар «Объединение идей античности и исламского мира»

Ұлт саулығы - еліміздің өркендеуінің негізі

Бүгінгі таңда салауатты өмір салтын насихаттау басты мақсат. Тұрғындарды дұрыс тамақтануға,үнемі дене шынықтырумен айналысуға үйрету, үгіттеу. Осы орайда ҚазҰУ студенттері мен профессорлық-оқытушылық құрамының денсаулығы сөзсіз біздің университетіміздің денсаулықты сақтауға, кез келген індеттің алдын алуға және жалпы ағзаны нығайтуға бағытталған негізгі басымдығы болып табылады. Кез келген мемлекеттің құндылығы ол – халық және ол солай болып қала береді. Өйткені Ұлт денсаулығы – Қазақстанның адамзаттық өркендеуінің негізі.

Осындай басымдықтарға байланысты жыл сайын ҚазҰУ қабырғасында студенттер мен профессорлық-оқытушылық құрамға медициналық тексеру жүргізіледі.

Ағымдағы жылдың қазан айынан бастап 2020-2021 оқу жылына арналған оқу кестесі мен академиялық күнтізбесіне сәйкес барлық білім алушылар COVID-19 індетіне байланысты флюорографиядан өту бойынша уақытылы жұмыс істеу үшін медициналық тексеруден өтуі маңызды. Куратор-эдвайзердің міндеттеріне медициналық тексеруге қатысты тиісті ақпаратпен уақтылы қамтамасыз етуі қажет, өйткені куратор-эдвайзер оқыту және тәрбиелеу сипатындағы байланыстырушы буын.

Тексеру нәтижелері бойынша соңғы жылы жоспарлы медициналық тексеруден өту кезінде студентте немесе ПОҚ саулығына қатысты кейбір патологияларды анықтаса, онда студенттің «Керемет» студенттерге қызмет көрсету медициналық орталығында емделуге немесе денсаулық жағдайы бойынша академиялық демалыс алуға мүмкіндігі де қарастырылған.

Жыл сайынғы жоспарлы медициналық тексеру бастапқы кезеңде сырқатты анықтауға және оның білім алушылар арасында таралу ауқымының алдын алуға мүмкіндік береді, өйткені дені сау жастар – бұл біздің Тәуелсіз еліміздің болашағы. Біздің Елбасымыз Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаев айтқандай: «Дені сау ұлт қана бәсекеге қабілетті деп атала алады».

ЖОО қабырғасында білім алушылардың салауатты өмір салты мен спортқа деген ұмтылысын қалыптастыру үшін «Салауатты өмір салты» жобаларына қатысты кейбір іс-шаралар онлайн режимде өтуде. ҚазҰУ аумағында ашық жерлерде студенттер ақысыз негізде өз қажеттіліктеріне қолдана алатын спорт алаңдары жұмыс істеуде.

Статистикалық мәліметтерге сәйкес, 2017-2020 жылдар аралығында жастардың көпшілігі салауатты өмір салтын таңдайды, яғни бос уақыттарын дұрыс бағытта пайдаланады, бұл өте жағымды және жанға жылу ұялатады. Жастардың дені сау болуға ұмтылысы толық құқығы деп білеміз. Сондықтан салауатты өмір салтын сауатты насихаттайтын және сонымен бірге балалар мен жасөспірімдер спортын да, жалпы үлкен спортты қолдауға үлкен қаражат бөлетін ҚР Үкіметінің еңбегі. Жыл сайын республикалық және аймақтық маңызы бар спорт кешендерін салуға ел бюджетінен де қаражат та көптеп қарастырылуда.

Ұлт саулығы – ел қауіпсіздігінің басты негізі. Ол Қазақстанда медициналық туризмнің қарқынды дамып келе жатқаны да белгілі. Бұл біздің ұлттың саулығы көршілес елдердің деңгейімен салыстырғанда анағұрлым жоғары болуын байқауға болады. Сондықтан, танымал спортшылар, есімдері үлкен спорт тарихында мәңгі есте қалған егемен Қазақстанның мақтанышы туралы атап өтсек артық етпес. Әрине, бұл Г.Г. Головкин мен Д.И. Баландин. Біздің спортшыларымызға үлкен табыстар мен жеңістер тілейміз, олардың арқасында Қазақстан Республикасының Мемлекеттік Туы биіктен желбіреп, әлемдік аренада ұлттық әнұранды шырқап, бүкіл Қазақстан халқы керемет мақтаныш пен патриоттық сезімге бөленді.

М. АСЕМБАЕВА, *доцент*
А. НҰРМҰХАНОВА,
жылуфизика және техникалық физика кафедрасының аға оқытушысы

В ЦИФРОВОМ ФОРМАТЕ

В связи со всемирной пандемией коронавирусной инфекции в период жесткого карантина кафедра математического и компьютерного моделирования механико-математического факультета КазНУ имени аль-Фараби оперативно перешла на дистанционное обучение в цифровом формате.

Кафедра математического и компьютерного моделирования сумела своевременно адаптироваться в условиях столь часто меняющихся тенденций современных реалий на фоне динамичного и развивающегося общества. Развитая информационно-коммуникационная инфраструктура кафедры также позволила профессорско-преподавательскому составу проводить лекционные, семинарские и лабораторные занятия по действующему расписанию без допущения их срыва.

Преподаватели и студенты кафедры активно использовали электронные системы дистанционного обучения «Универ 2.0» и «MOODLE», а также программные комплексы «Zoom» и «Microsoft Teams» в рамках образовательного процесса. Проведение учебного процесса на информационно-образовательной платформе «Microsoft Teams» стало возможным благодаря партнерству КазНУ и «Microsoft».

После ослабления карантина и с началом нового учебного года руководством КазНУ было принято решение перейти к традиционному процессу обучения для магистрантов и докторантов университета. Такое решение основывается на малочисленности академических групп магистрантов и докторантов. Тем не менее, онлайн-формат образования продолжает действовать для студентов бакалавриата. С рядом нововведений появились и явно выраженные преимущества такого формата обучения. Теперь студенты в случае их отсутствия могут «пересмотреть» занятия благодаря функции записи. Такая функция также положительно сказывается на успеваемости студентов, ведь теперь они пересматривают записи при возникновении непонятных моментов. В силу многочисленности студентов бакалавриата при привычном процессе образования возникали некоторые трудности, которые перестали быть актуальными в новом формате обучения. На онлайн-платформе обучения, например, преподавателя ясно слышат и видят все студенты дисциплины. Потоковые лекционные занятия, проводимые ранее, теперь в полной мере проходят практически индивидуально для каждого студента, в частности. Студенты-интроверты в силу особенностей своего характера теперь могут задать вопрос преподавателю онлайн. Кроме того, сотрудники кафедры математического моделирования всегда готовы пойти навстречу обучающимся. Так, например, для студентов со слабым Интернет соединением или не имеющих необходимого оборудования, предусмотрена возможность проведения занятий в корпусе механико-математического факультета с соблюдением санитарно-гигиенических норм.

Применение современных технологий в учебном процессе не представляет затруднений для сотрудников кафедры математического и компьютерного моделирования, ведь мобильные технологии и гаджеты использовались ими и ранее. Для профессорского-преподавательского состава кафедры в приоритете остается качественное и беспрерывное получение образования студентами. С этой целью все преподаватели имеют ноутбуки и планшеты. Использование современного оборудования также позволяет проводить заседания кафедры в назначенное время без срывов. Кураторы-эдвайзеры всегда готовы предоставить консультации по процессу онлайн-обучения студентам-первокурсникам, впервые столкнувшимся с дистанционным образованием. Слаженная работа коллектива кафедры приносит свои плоды даже на фоне глобальной пандемии. Непрерывно и последовательно продолжая обучение и оставаясь на волне новых веяний, диктуемых современным миром, профессорско-преподавательский состав кафедры математического и компьютерного моделирования искренне надеется на скорейшее улучшение эпидемиологической ситуации в стране и мире.

А. ИСАХОВ,
П. ОМАРОВА,
преподаватели кафедры математического и компьютерного моделирования

КазНУ им. аль-Фараби совместно с международными партнерами снял документальный фильм «Возвращение учителя»

ӘЛ-ФАРАБИ ЕҢБЕКТЕРІНДЕГІ ДІН МЕН ФИЛОСОФИЯ

Әбу Насыр Мухаммед Әл-Фараби араб тілді ислам философиясының ең көрнекті өкілдерінің бірі. Дәстүр бойынша оның исламдық перипатетиктер қатарына жатқызылуына қарамастан, имам әл-Ғазали әл-Фараби мен ибн Синаны грек философиясын жақтаушылар қатарына қосады, ал ибн Рушд әл-Фараби Аристотель философиясының көптеген ойларын оқырмандарына қате, бұрмалап жеткізгенін атап көрсетеді.

Жұмсақ мінезімен ерекшеленген және өмірін философия мен ой-толғауларға арнаған, билеушілердің көмегін қабылдап, өмірінің соңына дейін интеллектуалды тұрмыс салтын таңдаған әл-Фараби өз заманының жан-жақты білімді адамдарының бірі болған, бірқатар шет тілін меңгерген және өзінің философиялық ойлары мен іс-әрекеттерінде қайшылықтар болдырмауға тырысқан. Әл-Фараби бойынша философиямен тек өз бойын өшпенділік, сараңдық сияқты жаман қасиеттерден аулақ ұстап, жан тазалығын сақтаған адам ғана айналыса алады.

Әл-Фарабиді маңызды екі мәселе толғандырды:

- Платон мен Аристотель философиясы арасындағы қайшылықтарды жойып, оларды үйлестіру;
- Исламдық дүниетаным мен ежелгі грек философиясы арасындағы көзқарастар қайшылығын жою.

Сол замандағы грек философиясына қарсы айтылған сыни пікірлердің бірі – Платон мен Аристотельдің бір-бірімен қарама-қайшылығы еді. Егер философия жалғыз Ақиқатты тануға жол ашатын болса, екі ең ірі философиялық жүйе көзқарастары бір-біріне қарсы бола ала ма? Егер екі жүйе де адамды Ақиқатқа жетелейтін болса, оларда ешқандай қарама-қайшылықтар жоқ; егер қарама-қайшылықтар бола тұра, екі философиялық жүйе де дұрыс деп танылса, бұл философияның толық жетілмегендігін, Ақиқатқа жол аша алмайтындығын меңзейді. Сол заман философиясына қарсы айтылған пікірлердің мазмұны осындай сыни мағынада болған.

Бұл сынға жауап ретінде әл-Фараби «Аль-джамам бейт рай аль-хакимейн Ефлятун аль-лияхи уа Аристо» еңбегін жазады («Екі философ – Қасиетті Платон мен Аристотельдің көзқарастарын ортақтастыру»). Бұл еңбегінде әл-Фараби Платон мен Аристотельдің айырмашылығы тек қана әртүрлі тілдік стильдерді қолдануында және өмір салтында екенін көрсетеді, ал қос ойшылдың философиялық көзқарастары ортақ болғанын айтады. Кітаптың басында әл-Фараби философияның пәні жайлы айтып, ғылымдардың классификациясын келтірген, одан әрмен Платон философиясының қысқаша мазмұнын берген, ал кітаптың соңғы бөлімінде Аристотель философиясының негізгі сипаттамаларын атап өтіп, екі ойшылдың көзқарастарының ортақтығы мен үндестігін көрсетеді.

Әл-Фарабидің Аристотель мен Платон философиясын сабақтастыруындағы бір мақсаты – Аристотель философиясының исламдық дүниетанымға қайшы келетін тұстарын Платон философиялық ілімімен «толықтыру» еді; бұл жерде александриялық неоплатонизм мектебінің философиялық зерттеулері маңызды рөл атқарды. Бірақ нәтижесінде әл-Ғазали әл-Фарабидің бұл әрекетін сынға алады. Аристотель философиясы бойынша терең білімі мен керемет философиялық қабілеті, тіл білімі, математика, астрономия және сол заман ғылымының өзге де салаларындағы жан-жақты білімінің арқасында әл-Фараби мұсылмандық Шығыста «аль-муа`ллим ас-сани» «екінші ұстаз» деген атаққа ие болады.

Әл-Фараби еңбектерінің маңыздылығы бүгінгі таңда да өзектілігін жоғалтпаған, ол философияны/ақыл-ойды сеніммен/дінмен үйлестіру мәселесін қарастырған.

Әл-Фараби дін мен философия арасындағы байланысты үш тұрғыдан қарастырады:

1) Жаратушыға деген катынас. Исламда Құдай ұғымы басты, ұйытқы ұғым болып табылады; ал Аристотель үшін Бірінші себеп түсінігі негізгі емес.

2) «Вахий» ұғымы – «шынайы сенім», бұл ұғым грек философиясында кездеспейді. Осы себептен әл-Фараби пайғамбарлық, оның таңғажайып кереметтері мен сырлары жайлы бірқатар түсіндірмелер ұсынған.

3) Философияға қабілеті жоқ қарапайымдылар («а`ввам) мен таңдаулылар болып табылатын философтар арақатынасы. Әл-Фараби бұл мәселені жалпы педагогикалық тұрғыдан талдаған, ал шын мәнінде бұл философия мен дінді ортақтастыру мәселесімен байланысты болған.

Грек философиясы дүниеге деген детерминистік қатынаспен ерекшеленеді, сол себепті жалғыз Жаратушының бар екенін мойындай алмайды. Ежелгі гректік дүниетанымы бойынша болмыс әуелде хаос түрінде болған, әрмен келе Демирург-Құдай оны жүйелі қалыпқа (космос) келтірген. Арситотель Жаратушы жайлы айтқанда, оны дүниені бар етуші және қозғалысқа келтіруші «Алғашқы түрткі» ретінде сипаттайды. Ислам бойынша, Жаратушы-Аллах бүкіл әлемді бар етуші, болмыстағы барлық құбылыстар мен өзгерістер тек құдайдың еркімен және құдыретімен болады. Аллахтың еркінен тыс ешнәрсе жаратылмайды және ешқандай өзгеріс болмайды. Дәл осылай Аллах үнемі шариаттың қағидалары мен заңдары арқылы дүниені басқарып отырады. Аллах өзін адамның әлеуметтік, рухани, саяси өмірінде тіпті күнделікті тұрмысында танытады.

Жаңа платоншылдықта қалыптасқан «Жалпыға ортақ» ұғымын исламдағы «таухид» («бірқұдайлық») ұғымымен ортақтастыру әрине өте қиын мәселе болған. Неоплатондық «Бірегейлік» ұғымы мұсылмандарға, еврей философтарының ықпалына ұшырап жетті, олар бұл концепцияны еврейлік Торадағы Жалғыз Құдай ұғымымен сабақтастыруға ұмтылған. Әл-Фараби жаңа платоншылдық жолымен жүріп «эманация» теориясын құрастырған. Осы көзқарас тұрғысынан қарасақ, Құдай Платон мен Аристотельдің және неоплатониктердің түсінігінше Бірегей, дүниедегі барлық нәрселер Құдайдан таралады. Демек, Жаратушы өзін және өз болмысын ойлай алатын ақыл-парасат. Ақыл-парасат, ақыл-парасатпен танушы, ақыл-парасат арқылы танылған осы үшеуі тұтас нәрсенің аспектілері, Жаратушының мәні болып табылады. Бір сөзбен айтқанда білім, танушы, танылған нәрсе ортақ болады, ал Жаратушы әр нәрсенің түпкі және жалғыз себепшісі. Әл-Фараби «Қайырымды қала тұрғындары туралы» еңбегінде өзінің парасат туралы концепциясын ары қарай дамытып, Жаратушы мен оның жаратылыстарының арасында жеке сана, тұлға мен функцияларға ие аралық күштердің бар екенін атап өткен. Сонымен, осы жолмен әл-Фараби исламдық діни ілім мен философияны үндестіруге ұмтылған. Шындығында әл-Фарабидің эманация туралы концепциясы Аристотельдің мәңгілік әлем концепциясынан көп ерекшеленбеген. Материя толықтай Құдайға тәуелді, бірақ әл-Фарабидің ойынша ол Құдай арқылы жаратылғандықтан, мәңгілік сипатқа ие болуы әбден мүмкін. Эманация теориясының іргелі идеясы бұл – Жаратушының өз болмысын білетіндігі туралы идея. Бұл білім дүниенің жаратылысының түпкі себебі мен алғашқы мақсаты болып табылады. Сонымен, эманация теориясы онтология тұрғысынан алып қарағанда, үздіксіз қызметтің нәтижесі.

Аристотель үшін құдыретті күш – бұл құдайлар немесе жұлдыздарға ұқсас жаратылыстар. Әл-Фараби оларды «жалпыға ортақ ақыл-парасат» деп атайды; ибн Сина оларға ислам дүниетанымына жақын «періштелер» есімін берген.

Әл-Фарабидің айналысқан келесі бір тақырыбы пайғамбарлық болды. Оның ойынша пайғамбарлық ақыл-ойдан тыс құбылыс емес. Бұл қарапайым адам болып табылатын пайғамбардың ақыл-ойдың күшімен ерекше күйге жетуі. Сонымен қатар бұл «жасампаз парасаттың» (а`кл-и мунфа`ил») қызметі. «Файз» – шамадан тыс, яғни ақыл-ойының шамадан тыс қызмет етуінің нәтижесінде пайғамбар адам өткені мен болашақ жайлы мәліметтер береді. Әл-Фараби пайғамбарлықтың құпиясын рационалды түрде түсіндіруге талпынған. Сонымен бірге әл-Фараби пайғамбарларды философтармен байланыстыратынын байқауға болады. Осы философиялық әдіс тұрғысынан, пайғамбар да, философ та «жасампаз парасатпен» «акл-и фа`аль» байланыс орнатуға қабілетті таңдаулы («хаввас») жандар болып табылады. Олардың арасындағы жалғыз айырмашылық бар – философ бұл күйге ой-толғаулар мен теориялық ойлау әдісі арқылы жетеді, ал пайғамбар – қиял күші арқылы.

Әл-Фарабидің ойынша «жасампаз парасатпен» екі түрлі әдіс арқылы байланыс орнатуға болады: жоғарыдан келген ой-толғаулар мен шабыт арқылы. Адамның рухы ұзақ уақыт болмысты ақыл-парасатымен зерттеп, зерделеу арқылы, қоршаған ортадан құдыретті күштің көрінісін танитын күйге жете алады; бұл рухтың «акл-и мустефад» («пайда болған парасат») деңгейіне көтерілуі, яғни адам заттар арасындағы байланысты мінсіз, таза абстрактылы түрде қабылдай алады. Бұл күй тек қана ғалымдар мен философтарға тән, себебі олардың беймәлім нәрсенің сырын ашып, құдыретті күшті тануға қабілеті бар. Ал пайғамбар «жасампаз парасатпен» байланыс орната алатын, шабыт сезімін өткір ақыл мен ерекше зеректілік қасиетімен ұштастыра алатын адам. Жаратушы сыры («вахий») бұл эманация Құдайдан берілген «(құдыретті білімнің) асып-тасуы» («файазан»). Әл-Фараби атап өткендей, кейбір ерекше зерек адамдар, пайғамбар болмаса да, терең сезімдер мен шабыт арқылы осындай қиял күшіне ие болуы мүмкін. Ойшыл осындай адамдар философтар екенін айтады.

Өз теорияларын құрастыруда Аристотельдің түстер концепциясын қолданған Әбу Насыр еңбектеріне көз жүгіртсек, «жасампаз парасат» пайғамбарларға Жаратушы сөзін жеткізетін Жебірейіл періште екенін аңғарамыз. Егер пайғамбар Жебірейіл періштемен ой-қиял арқылы байланысатын болса, философ бұған дұрыс логикалық ойлау тәсілі арқылы және болмысты терең зерделеу арқылы қол жеткізеді. Екеуі де бір жерден нәр алады, бірақ философ материалды әлемді бақылау арқылы сол әлемді Жаратушыны таниды, ал пайғамбар жан тазалығы арқылы материалды әлемнің жаратушылық негізіне көз жеткізеді. Сол себепті әл-Фараби үшін діни ақиқат пен философиялық ақиқат арасында айырмашылық болуы мүмкін емес, өйткені философия да, дін де Жаратушымен байланысты – тек біріншісі ой-толғаулар арқылы, екіншісі қиял арқылы.

Бірқатар философия тарихын зерттеушілер әл-Фарабидің осы идеясын ұсынғанда, ол философтарды пайғамбарлардан жоғары бағалаған деген ой білдіреді. Бірақ, М. Ийсуф пен Корбин бұған қарсы әл-Фарабидің пайғамбар мен Жебірейіл періште арасында байланыс орнатуда міндетті түрде пайғамбарда абстрактылы, философиялық ойлау қабілетінің болуын шарт еткен. Сонымен бірге, мұқият зерттеу барысында әл-Фараби «жасампаз парасат» туралы айтқанда Жебірейіл періштені сілтегені айқын болады. Әл-Фарабидің бұл әдісін діни болып табылатын «періште» ұғымын, ақылмен түсіндіруге тырысқан деп айту қате болар еді; керісінше ойшыл адамға тән ойлау процесінің құдыреттілігін, метафизикалық қасиетін көрсетуге талпынған болар деп айтуымызға болады. Демек, парасат пен періште бір жерден бастау алса, олардың біреуін басым деп айта алмаймыз.

Әл-Фарабидің о дүниелік өмір жайлы ойлары да өте қызық. Әл-Фараби адам өз іс-әрекеттері үшін келесі өмірде сауап алатынын немесе жазаға ұшырайтынын ешқашан жоққа шығармаған. Әл-Фараби адам дүние салған соң, оның рухы азапқа толы немесе рахатқа толы келесі өмірге өтеді деген. Бірақ ол өмір тек рухани болады. Келесі өмірде адамдарға берілетін материалдық, тән сауаптары туралы идеяны әл-Фараби адам парасатының барлық материалдық шектеулерден босап, толық, жетілген парасатқа айналуымен түсіндірген. Кейін бұл көзқарас исламдық «Калям» өкілдерінің наразылығын туындатады, олар қайта тірілту бұл тек қана рухтың емес, сонымен бірге тәннің де қайта тірілуі екенін атап өтеді, бұлай болмаған жағдайда Жаратушының әділеттілік («а`далет») принципі бұзылады, себебі адамның тәні рухы сияқты сауап алу керек, немесе жазалану керек; сонымен бірге адам тек тәні арқылы Жаратушының мейірімділігі мен нығметін танып, оған алғыс айту қажеттілігін сезінеді; рух жалғыз болғанда бұған қабілетсіз.

Әл-Фарабидің келесі бір маңызды идесы – бұл адамзат қоғамын үш категорияға бөлуі: «а`ввам» – қарапайым халық, «мутакаллимдар» – философиялық дәлелдемелер қолданып ой толғаулар жүргізуге қабілетті, білімді діни оқымыстылар мен философтар. «А`ввам» ешқашан философиялық дәлелдемелер арқылы ақиқатты тани алмайды. Олармен тек қарапайым сөз тіркестерін, мысалдарды қолданып сөйлесуге болады. «Мутакаллимдармен» әл-Фарабидің ойынша тіпті тіл табысу қиын, себебі олар тек сөз жаңылыстыру мен жанжалдар жүргізу әдісін қолданады. Философтар бұл топшылауда, ең жоғарғы орынға ие, өйткені олар Ақиқатқа жол бастайтын таңдамалы тұлғалар.

Әл-Фараби философия мен дінді толықтай үндестіре алмады, себебі ол діни мәтіндердің мазмұнынан алшақтағысы келмеген «Калам» өкілдерінен қолдау таппаған эманация теориясын қолданды, бірақ кейбір діни мәселелердің интуитивті-сезімдік түсіндірмелеріне арқа сүйеген бірқатар суфилерден қолдау тапты.

Егер дін мен философияның көздеген мақсаты бір болса (адамды Ақиқатқа жеткізу), дін бұл мақсатты әмбебап, барлық адамдарға түсінікті және Жаратушының өзі қателіктерден қорғаған әдіс арқылы жүзеге асырады.

Жақыпбек АЛТАЕВ,
филос. ғ. д.,
философия кафедрасының профессоры

Биылғы жылы POSCO Asia Fellowship халықаралық корпорациясы әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың 10 студентін стипендиямен марапаттады

KAZAKHSTAN ESPORTS STUDENT LEAGUE

Жалғасы. Басы 1-бетте

Турнирлерге тіркелу 2020 жылдың 2 қазанында ашылады, жүлде қоры 1 млн теңгені құрайды!

Бірінші маусымда жеті университеттің құрамалары: Al-Farabi KazNU UIB, Astana IT University, KBTU, AUES, IITU және Satbayev University қатысады, олар ішкі жарыстардың нәтижелері бойынша қалыптастырылатын болады. Турнирдің екінші маусымынан бастап барлық өзге жоғары оқу орындары үшін National Esports Student Association кіру мүмкіндігі ашылады.

Kazakhstan Esports Student League еліміздегі киберспорт қоғамдастығының дамуына жүйе құраушы серпін береді және көптеген жас таланттарды ашады. «Халық» қайырымдылық қоры мен Қазақстанның Ұлттық Олимпиада комитетінің еліміздің ірі және беделді жоғары оқу орындарын біріктіретін жобадағы бастамасы студенттік ортада олимпиадалық құндылықтарды ілгерілетуге бағытталған және қазіргі заманғы спорт мәдениетін танымал етуге жағдай жасайды.

Ұлттық Олимпиада комитеті мойындаған және ҚР Мәдениет және спорт министрлігі аккредиттеген Qazaq Cybersport Federation-ның қатысуы студенттік командаларға үлкен киберспорт әлеміне жол ашып, турнирлердің жоғары деңгейде ұйымдастырылуын қамтамасыз етеді. Kazakhstan Esports Student League серіктестері қарқынды танымалдыққа ие болып келе жатқан жастар платформасын қолдай отырып, студенттік аудиторияның Олимпиадалық қозғалысқа деген қызығушылығының артуын, сондай-ақ жас ұрпақтың спорттық іс-шараларға белсенді қатысуын күтуде.

Өз тілшімізден

Өмірдің мәні неде? Бұл сұраққа ойланбаған, ой қозғамаған адам баласы жоқ шығар?! Дегенменде, әр адам баласы бұл ұғымды әр түрлі түсінеді. Біреулер байлық, денсаулық, отбасы, сұлу жар, мансап және түрлі-түрлі жауаптар беруі мүмкін. Әрине, барлығы орынды. Мүмкін бұл сұраққа әр адам өмір жолының әр кезеңінде әр түрлі жауап беретін шығар. Себебі, адамның жасы есейген сайын құндылықтары да өзгереді емес пе?!

Өмірдің мәні

Абай атамыз Өмірдің мәні үш сүю деп, оларды былай жіктеген:

1.«Алланы сүю
2. Адамды сүю
3. Әділетті сүю», – деген екен.

Мен де күн өте осы тұжырыммен келісемін. Бүгінде адам баласы үшін ең қажетті құндылық болса, ол имандылық дер едім. Тек жүрегінде иманы бар адам басқаға пайдасын тигізбесе де, зиянын тигізбейді. «Өтейікші біріміздi біріміз өшіктірмей, өкпелетпей сен деспей», – деп өмір сүргенге не жетсін! Шыныменде, айналаңдағы адамдарды сүю, қоғамда маңызды рөл атқарады. Өзінің отбасын, достарын, жақындарын жақсы көріп, қамқорлық танытқан адам бақытты болады. Өмірі айналасына шуақ шашып жүретін адам, басқалардың да махаббаты мен қамқорлығына бөленеді. Мұндай адамдар әрқашан ізгілікке жаны құмар, бақытты жандар. Мен де өзімді осы бақытты жандар қатарына қосар едім. Қазіргі бар арман тілегім ата-анамның үміттеген үмітін ақтау. Бұл да әр перзенттің көңілінде жүрген арманы болар. Мен де осы арманыма жетіп, елімнің елеулі азаматы болуды қалаймын. Халқыма адал қызмет етіп, қоғамға өз пайдамды тигізсем деймін. Міне, мен үшін өмірдің мәні осы...

Д. ЕРТАЙ,
геодезия және картография мамандығының 4-курс студенті
Ж. МАЖЕНОВА,
картография және геоинформатика кафедрасының аға оқытушысы

День образования государственного комитета Республики Казахстан по чрезвычайным ситуациям – профессиональный праздник, который был учрежден в знак признания заслуг всех спасательных служб Казахстана. КазНУ им. аль-Фараби присоединяется к поздравлениям, абсолютно заслуженным нашими доблестными спасателями.

С Днем спасателя!

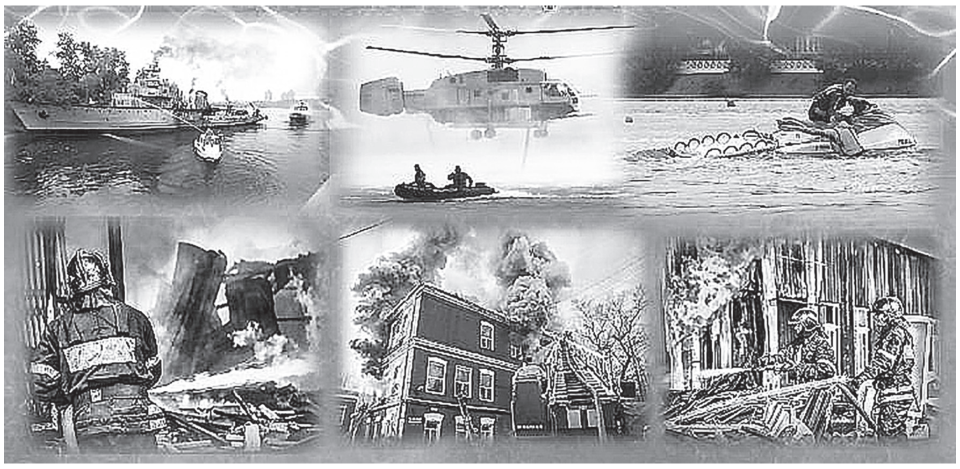

Спасательные службы Казахстана – это и противопожарные службы, и гражданская оборона, и разнообразные аварийно-спасательные службы, и формирования. Они организованы по зонам своей ответственности, обеспечивая безопасность жизнедеятельности граждан нашей страны во всех её уголках.

Казахский национальный университет имени аль-Фараби – самое крупное высшее учебное заведение страны. В силу этого на его территории концентрируется большое количество людей. Масштаб университета таков, что его учебные корпуса и общежития ВУЗа расположены в нескольких административных районах города Алматы: Ауэзовском, Алмалинском и Бостандыкском районых. Это обстоятельно предъявляет особые требования и повышенное внимание к вопросам безопасности. В силу этого руководство ВУЗа, служба гражданской обороны, охраны труда и техники безопасности, служба инженерного обеспечения университета тесно взаимодействуют как с районными отделами по ЧС, так и с Департаментом по ЧС г. Алматы.

Мы очень признательны представителям отделов ЧС Ауэзовского, Алмалинского и Бостандыкского районов, с которыми нам довелось работать, за их профессионализм и готовность прийти на помощь. В случаях возникновения сложностей в области пожарной безопасности или гражданской обороны мы всегда получали грамотную и квалифицированную консультацию. Кроме того, ДЧС были предоставлены наглядные материалы с целью информирования, как действовать при ЧС (сели, наводнения, землетрясения, пожары и др.), которые были распространены по учебным корпусам и общежитиям университета. Внимание, которое было к нам проявлено в связи с пандемией короновируса, очень нам помогло.

В целях повышения квалификации наши сотрудники проходили обучение в режиме офлайн и онлайн в Республиканском учебно-методическом центре гражданской защиты в г. Алматы. Новые знания очень помогают в организации работы служб университета, за что мы очень благодарны департаменту по ЧС.

Мы восхищаемся самоотверженностью, проявленной спасателями при ликвидации аварий, пожаров и других чрезвычайных ситуаций. О подвигах, совершённых спасателями, написано и сказано много. Однако вспомним, что в огромном числе случаев совершать подвиги спасателей вынуждает чья-то халатность и безответственность.

Главная мысль, которую донесли до нас сотрудники ДЧС, а мы, в свою очередь, своим сотрудникам и посетителям то, что лучший бой тот, который не состоялся. Самый важный подвиг – это ежедневный труд по профилактике чрезвычайных ситуаций, по предотвращению самой возможности возникновения чрезвычайных ситуаций, которые приводят к материальным потерям и человеческим жертвам.

С праздником Вас, дорогие спасатели, и пусть опасности службы Вас не коснутся!

С уважением,
служба гражданской обороны, охраны труда и техники безопасности
Арман МАЙМАКОВ,
Марат КАДЫРБАЕВ

ҚазҰУ-да 15-30 қазан аралығында «Әл-Фараби және қазіргі заман» атты спикерлердің халықаралық онлайн байқауы өтеді

Қашықтықтан оқыту мүмкіншіліктері

Жаһанды жайлаған пандемияның салдары көптеген жағдайларға әсер етіп жатқанын білеміз. Барлық білім беру мекемелері қашықтықтан оқыту жүйесіне көшіп, жаңа технологиялар мен білім беру әдістерін пайдалануда. Қашықтықтан оқыту кезінде университетіміздің студенттері мен оқытушы-профессорлар қауымы үй жағдайында білім алып, жұмыс жасауда. Соған орай әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің «Қазақ университеті» баспа үйі, оқу жылының басында кітапхана қолданушыларына арнап, KazNUread (ЭКЖ) электронды кітапхана жүйесін іске қосты.

KazNUread (ЭКЖ) арқылы 4500-нан астам кітаптар мен оқулықтарға, конференция материалдары мен мақалалар жинағын оқи аласыз. Кітапхана жүйесі 42 түрлі бағытты қамтиды, ай сайын 50 түрлі оқу және әдістемелік басылымдар шығарылып отырады. Барлығы тегін әрі пайдалуға ыңғайлы формада жасалған. Кітапхана пайдаланушылары үшін, жаңадан шыққан кітаптар тізімін университетіміздің «Univer» жүйесіне шығарып, хабардар етіп тұрады. Бұның өзі, баспа үйінің қызмет көрсету сапасының жоғары деңгейде екенін көрсетеді.

Сонымен қатар, еліміздегі ең үлкен университеттік кітапхана – «Әл-Фараби кітапхасының» электронды сайты да қазір студенттерге көмек беруде. Кітапхана қорында шамамен 3 миллион дана кітап бар. Ерекше кітаптардан басқаларын, сайт арқылы онлайн форматта оқуға болады. Android платформасындағы смартфондар үшін «Әл-Фараби кітапханасы» мобильді бағдарламасы құрастырылып, пайдалануға берілді. PlayMarket-тен жүктеп алуға болатын, пайдалануға өте ыңғайлы бағдарлама. Бұл да Әл-Фараби кітапханасының заман талабына сай қызмет көрсету сапасын үздіксіз арттырып жатқанының көрінісі.

Қазіргі заманға сай, әдемі құрастырылған, әр түрлі саланы қамтыған электронды кітапхана тек қана пандемия кезінде ғана емес, болашақта да өзекті болатыны анық. Себебі:

- Кітапханадағы кезекті азайтуға мүмкіндік береді;
- Аз тираждағы кітаптарды электронды форматта оқуға болады;
- Кітапханада ғана емес, кез келген жерден жүйедегі кітаптарға қол жеткізуге болады;
- Кітаптардың санының аз басылып шығуы бір ағаштың болсын өмірін сақтап қалуға көмегін береді.

Физика-техникалық факультетінің, жылуфизика және техникалық физика кафедрасының, стандарттау және сертификаттау мамандығының магистранттары ретінде, «Кайдзен» үздіксіз жақсарту стратегияларының университетімізде қолданылып жатқанына қуаныштымыз. Осы орайда болашақ сапа бақылаушылары ретінде, «Кайдзен» үздіксіз жақсарту принципін негізге ала отырып, кітапхана мен баспа үйіне төмендегідей ұсыныс тастаймыз.

Университетімізде «Стандарттау және сертификаттау» мамандығы бойынша кадрлар дайындап жатқанына байланысты, оқу мақсатында пайдалану үшін, «Ұлттық және мемлекетаралық стандарттарды» кітапхана қорына арнайы органдармен келісім жасасу арқылы қосу, болашақ мамандарды дайындауға көмегін тигізіп, кітапхана қорының тағы бір саланы қамтуына үлес қосатын еді. Қазақстан 2015 жылы Дүниежүзілік Сауда Ұйымына, 2010 жылы Кедендік Одаққа мүше болғанына байланысты нормативтік құжаттамалардың көбісі өзгеріске ұшырады, сол себепті де жаңа талаптарды оқу процесінде пайдалану сапалы мамандарды дайындауға айтарлықтай үлесін қосады. Оқу процесі, ғылыми, дипломдық және диссертациялық жұмыстарды жазуда пайдалану үшін қажетті құжаттар болғандықтан, стандарттарды сатып алу оқытушылар мен білім алушыларға қиындық туғызады. Ал бұл білім сапасына әсерін тигізетін проблема болып табылғандықтан, осы ұсыныс арқылы проблеманы шешуге болады.

Бұл салада білікті кадрлар еліміздегі қандай болмасын мекеме мен өндіріс орындарына ауадай қажет. Отандық өнім мен қызметтің сапасын арттыруға бірге атсалысайық!

Б. БЕКТІБАЙ,
жылуфизика және техникалық физика кафедрасының аға оқытушысы
Г. ЖУМАН, *магистрант*

Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-да «Сұңқар» студенттер мен магистранттар кәсіподағының ұйымдастыруымен «Білім беру саласындағы сыбайлас жемқорлықтың алдын алу механизмдері тақырыбында Қазақстан Республикасы сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігінің «Саналы ұрпақ» кеңесінің басшысы Қайыржан Ахметбекұлының қатысуымен танымға толы онлайн вебинар өтті.

ЖЕМҚОРЛЫҚТЫҢ АЛДЫН АЛУ ТЕТІКТЕРІ

Кездесуге 80-нен астам студент жастар қатысып, өздерін мазалап жүрген қазіргі кезеңде кездесетін сыбайлас жемқорлыққа байланысты құқық бұзушылықтың алдын алу, анықтау, жолын кесу және ашуға бағытталған, олардың салдарын жою және кінәлілерді жауапкершілікке тарту, негізгі принциптерін айқындау, сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес түрлерін және жоғары оқу орнында кездесетін сыбайлас жемқорлыққа байланысты сауалдарына жауап ала алды.

Вебинар конструктивті пікір алмасу форматында өтті. Қатысушылар сыбайлас жемқорлық бағытында ашық диалог жүргізіп, нәтижелі пікір алмасты.

Өз тілшімізден

ЗАМАН ТАЛАБЫ

Қашықтықтан оқытудың өзіндік жаңа қырларымен танысып, студенттердің білім алуда жаңа технологияларды пайдалану, яғни, оның ішінде сабақты өтуде қызықты тақырыптар мен қазіргі заманғы актуальды мәселелерді қозғау басты назарда болып отыр.

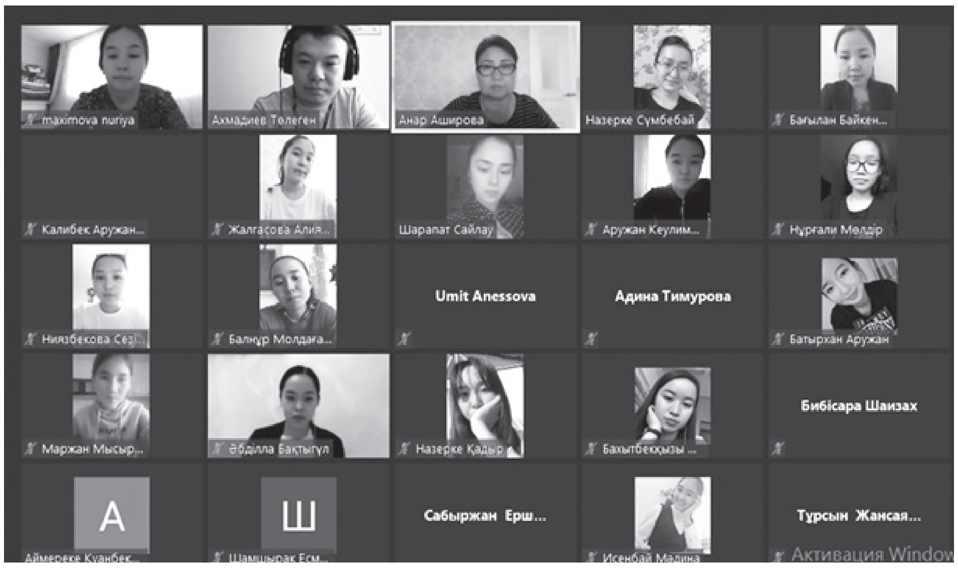

Қазақстандағы оқушылар мен студенттердің онлайн білім алудағы жаман жақтарын емес, оның жақсы жақтарын да білуіміз қажет, оның болашақта әрбір азаматқа бір пайдасы тиері сөзсіз. Осыған байланысты жуырда қазақ филологиясы мамандығының 4-курс студенттерімен ағылшын тілінде «Soft және hard skills. Жаңа, бәсекелі замандағы тіл маманының маңыздылығы» атты онлайн ашық кураторлық сағат өткіздік. Ашық кураторлық сабағымыз ZOOM платформасы арқылы, филология және әлем тілдері факультетінің оқытушылары мен студенттерін шақырумен өткізілген болатын. Ашық кураторлық сабақ барысында болашақ түлектеріміздің кәсіби маман ретінде қазіргі еңбек нарығындағы мүмкіндіктері мен бәсекеге қабілеттілік, заман талабына сай туындаған жаңа мамандықтарға икемделу мәселесі көтерілді. Нарықтағы аталмыш «қатты» және «жұмсақ» біліктердің маңыздылығы, сонымен қатар тіл білудің кәсіби актуалдылығы түсіндірілді. Бұл онлайн жиынға осы жылғы факультетімізге жаңадан оқуға түскен бірінші курс студенттері де қатысып, болашақ мамандықтары жайлы бірқатар сұрақтарына жауап алды.

Қазақстан Республикасы бәсекеге қабілетті мемлекет ретінде, оның әрбір азаматтарының Отанымыздың көркеюіне қосқан үлесі өте маңызды. Әсіресе қазіргі уақытта білім жүйесіндегі онлайн форматтағы оқу, яғни шет тілдерін үйрену, басқа мемлекеттердің өнер және мәдениет салаларымен танысудың қол жетімділігі басты назарда. Табысы жоғары және нәтижелі көрсеткіштер алуда ыңғайлы жұмыс іздеу, оған қажетті курстарға қатысу тиімді болып тұр. Ашық кураторлық сабағымызда осы мәселелер қозғалды. Сонымен қатар, таргетолог, SMM мамандары, сату менеджерлерінің тиімді жақтарын, жұмыс істеу барысында тілдің маңыздылығын аңғардық. Сабақ өте қызықты өтті, студенттердің белсенділігі, жоғарғы деңгейдегі дайындығы қуантты. Болашақ жастардың қолында демекші, мақсаттары жоғары, талаптары мол жастардан күтер үмітіміз көп!

Анар АШИРОВА,
Қазақ тіл білімі кафедрасының доценті, ф.ғ.к.

ЮНЕСКО кафедрасының оқытушы-профессорлық құрамы «Қоршаған ортаны қорғау және «Жасыл даму» саласындағы әлеуметтік серіктестік» тақырыбында онлайн шара өткізді

СНИЖЕНИЕ РИСКА БЕДСТВИЙ

Студенты КазНУ имени аль-Фараби приняли участие в онлайн-мероприятии «Молодежь и Сендай 7», приуроченном к празднованию Международного дня снижения риска бедствий.

Каждый год стихийные бедствия, связанные с метеорологическими, гидрологическими, тектоническими и климатическими опасными факторами, вызывают значительные потери человеческих жизней и на многие годы отбрасывают экономическое и социальное развитие. По данным ООН, количество стихийных бедствий за последние 20 лет увеличилось в два раза. Большинство людей (более 90%), подвергшихся воздействию стихийных бедствий (2000-2019 гг.), пострадали в результате климатических явлений, включая экстремальные погодные условия, а также от бедствий, вызванных наводнениями, лесными пожарами и землетрясениями. По данным ВОЗ, пандемия COVID-19 на данный момент унесла жизнь более миллиона человек во всем мире. Многие страны оперативно отреагировали на пандемию, но не все страны сумели должным образом включить биологические риски в свои национальные и местные стратегии снижения риска бедствий.

Различные бедствия, вызванные природными и техногенными угрозами, ежегодно затрагивают миллионы людей во всем мире, однако значительная часть их воздействия может быть уменьшена с помощью запланированных и активных мер.

В Казахском национальном университете им. аль-Фараби, на кафедре «ЮНЕСКО по устойчивому развитию», на специальности «Безопасность жизнедеятельности и защита окружающей среды» ведется подготовка студентов в области защиты от стихийных бедствий в соответствии с программами обучения (траектория «Защита в чрезвычайных ситуациях»).

В результате обучения вопросам гражданской защиты студенты должны усвоить все основные понятия, структуру этой системы, ее предназначение и задачи, научиться пользоваться средствами индивидуальной и коллективной защиты. Кроме того, они должны знать, каким образом оповещается население об опасностях, как организуются и проводятся мероприятия по защите людей в условиях чрезвычайных ситуаций. Студенты учатся грамотному принятию инженерных решений в условиях ЧС и ликвидации последствий стихийных бедствий, чтобы применять свои знания в практической деятельности.

Концепция и практика снижения рисков бедствий осуществляется посредством систематических усилий по анализу и снижению причинных факторов бедствий. Обучение студентов снижения рисков бедствий осуществляется не только на лекционных и практических занятиях, они также посещают семинары, конференции, обмениваются опытом, принимают участие в волонтерской деятельности и различных проектах.

Так, в мероприятии на тему «Молодежь и Сендай 7», приуроченном празднованию Международного дня снижения риска бедствий, приняли участие 125 человек, в том числе студенты КазНУ имени аль-Фараби, обучающиеся по специальности «Безопасность жизнедеятельности и защита окружающей среды».

Мероприятие организовали: Бюро ЮНЕСКО в Алматы в партнерстве с Бюро ООН по снижению риска бедствий (UNDRR, CESDRR), Центр по чрезвычайным ситуациям и снижению риска стихийных бедствий (ЦЧССРБ) и Молодежная сеть по снижению риска бедствий и изменению климата (DACRYN).

С докладами выступили: директор Кластерного Бюро ЮНЕСКО в Алматы по Казахстану, Кыргызстану, Таджикистану и Узбекистану Криста Пиккат; представитель Бюро ООН по снижению риска бедствий (БСРБООН), Офис БСРБООН в Брюсселе Себастиан Пензи; директор Центра по чрезвычайным ситуациям и снижению риска стихийных бедствий Жыргалбек Укашев; программный специалист штаб-квартиры ЮНЕСКО Соичиро Ясукава (Париж); региональный координатор программы БСРБ ООН Абдурахим Мухидов; декан Института управления бедствиями и реконструкции (Сычуаньский университет, Китай) Гретчен Калонджи; генеральный секретарь Альянсп U-Inspire (Индонезия) Рахма Ханифа и др.

Международный день снижения риска бедствий (СРБ) проводится ежегодно 13 октября. В этом году праздник посвящен кампании «Молодежь и Сендай 7». На 2015-2030 годы была принята международная Сендайская рамочная программа «Сендай 7», в центре которой находятся семь целей Сендайской рамочной программы. Цель этого года заключается в увеличении числа стран, принявших национальные и местные стратегии снижения риска бедствий.

Как было отмечено в докладах выступающих, на данный момент 192 государства участвуют в компании, люди и сообщества по всему миру работают над снижением подверженности стихийным бедствиям.

Концепция празднования Международного дня снижения риска бедствий 2020 в Центральной Азии направлена на повышение осведомленности, развитие потенциала молодежи и вовлечение ее в науку и политику для СРБ.

Задачи мероприятия: отметить реализацию Сендайской рамочной программы с акцентом на вовлечение молодежи в практику СРБ; обеспечить лучшее понимание СРБ; пояснить роль молодежи и молодых специалистов в качестве действующих лиц в СРБ; поделиться лучшими практиками вовлечения молодежи в СРБ на местном уровне; улучшить осведомленность среди молодежи и молодых специалистов о важности науки для СРБ; повысить интерес молодежи к науке и политике для СРБ в Центральной Азии; «Оперативная стратегия ЮНЕСКО в отношении молодежи на 2014–2021 годы» признает молодежь в качестве равных участников и партнеров в интересах развития и мира, а также в качестве движущей силы перемен, социальных преобразований, построения мира и устойчивого развития.

ЮНЕСКО рассматривает молодежь, студентов, магистрантов и докторантов, изучающих области, связанные с СРБ; а также представителей стран Центральной Азии в качестве партнеров, посредников и действующих лиц в рамках Сендайской рамочной программы. В этом отношении развитие потенциала молодежи является одним из ключевых действий для предупреждения, смягчения последствий и улучшения готовности к бедствиям. Стратегия ЮНЕСКО предусматривает продвижение деятельности молодежи, укрепляет потенциал молодых лидеров и молодежных организаций, а также способствует налаживанию партнерских отношений с ними в рамках программной деятельности.

В заключении мероприятия для участников была организована викторина, посвященная снижению риска бедствий.

Участие в данном мероприятии несомненно послужит толчком для студентов специальности «Безопасность жизнедеятельности и защита окружающей среды» в их активной деятельности по снижению риска бедствий.

Н. БЕРГЕНЕВА,
А. РЫСМАГАМБЕТОВА,
преподаватели кафедры «ЮНЕСКО по устойчивому развитию»

ҚҰРЫЛТАЙШЫ:
Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің ректораты

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ:
Бас редактор: Досжан БАЛАБЕКҰЛЫ
Тілшілер: Айнұр АҚЫНБАЕВА, Светлана ӘМІРҒАЛЕЕВА
Фототілші: Марат ЖҮНІСБЕКОВ
Корректор: Гүлмира БЕКБЕРДИЕВА, Ағила ШУРИЕВА

МЕКЕНЖАЙЫ:
050040, Алматы қ., әл-Фараби даңғылы, 71, ректорат, 11-қабат, №1104 бөлме.
Байланыс телефоны:
377-33-30, ішкі: 11-94,
тікелей: 377-31-48.
Электронды мекенжай:
kazuniver2016gazeta@gmail.com
Газет редакцияның компьютер орталығында терiлiп, беттелді. АҚ "Алматы-Болашақ" баспаханасында басылды.

Бағасы келісім бойынша.
Таралымы 1000 дана

- Жарияланған мақалаларда автор пікірі редакцияның көзқарасын білдірмейді.
- Редакцияға түскен қолжазба қайтарылмайды, үш компьютерлік беттен асатын материалдар қабылданбайды.
- «Қазақ университетіне» жарияланған мақала көшірiлiп басылса, сiлтеме жасалуы міндетті.
- Жарнама мәтініне жарнама беруші жауапты.

Газет 1994 жылдың 7 ақпанында Қазақстан Республикасының Баспасөз және бұқаралық ақпарат министрлігінде тіркеліп, № 1242 куәлігі берілген